

Gør Det Selv

SVÆRHEDSGRAD:

Det store projekt kræver ikke stor erfaring. Du kan lette arbejdet ved at få pladen og tømmeret til snegleværnene skåret på trælasten.

TIDSFORBRUG:

1-2 dage

PRIS:

1100 kroner plus jord og eventuelt fiberdug

VIGTIGT

Højbedet her anvendes til prydplanter. Vil du også dyrke grønsager og frugt i det, bør du undgå trykimprægneret træ og i stedet bygge med fx tuja, robinie eller lærk.

Sneglefrit højbed

Højbedet med skrå sider er fantastisk godt at arbejde ved, og de skarpe kanter på kantlisterne holder sneglene væk. Og så er det nemt at bygge.

Det traditionelle højbed bringer dine planter op i en god arbejds-højde, men højbedet her kan meget mere end det: De skrå sider gør det godt at stå ved, og listerne på siderne holder sneglene væk fra dine planter.

Ideen med de skrå sider kender du fra køkkenbordet, hvor du også har stor glæde af, at soklen er trukket et stykke tilbage, så du kan komme tæt på bordet

og indimellem støtte med det ene knæ, når du bøjer dig fremover. Her ved det 120 cm brede højbed betyder det, at du kan række ind og arbejde midt på bedet uden at få ondt i ryggen.

Ideen bag snegleværnet er lige så enkel: De 240 cm lange sider af støbefiner har under alle omstændigheder brug for støtte for ikke at bule ud, når jorden år efter år hviler tungt på dem. Ved at

skære støttelisterne igennem på langs med et skråt snit skaber vi en skrå underside med et skarpt knæk for enden, som snegle ikke kan forcere. Og lykkes det en enkelt at komme forbi den første forhindring, så venter en ny lige efter.

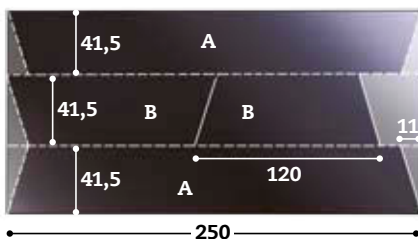
Hele kassen om højbedet bygges af en enkelt plade støbefiner plus tømmeret. Kassen stilles på jorden, fores måske med fiberdug og fyldes med god jord.

Højbed af en enkelt plade

Højbedets sider er skåret ud af en enkelt plade støbefiner i standardmål. Stolperne, tværdragerne og listerne på ydersiden stiver siderne af, så de kan holde til presset fra jorden – og listerne holder samtidig snegle ude af bedet.

Alle fire sider skæres med snit på 15 grader, som gør bedet bredest foroven. Det letter arbejdet med planterne.

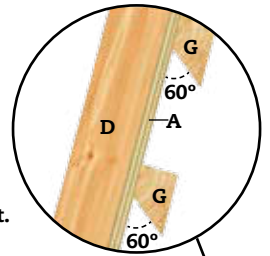
Stolperne, tværstiverne og listerne på ydersiden samles med rustfri skruer tværs gennem siderne.

Støbefinerpladen skæres op efter planen her. Har du ikke en rundsav – meget gerne med føringsskinne – så får du den skåret ud på mål i trælasten.

Vi skærer de øvrige dele ud, når de skal bruges. De skal have vinklede snit og sidde på skrå flader, og det letteste er at måle op og mærke af på stedet.

Listerne (G) på ydersiden har skrå undersider og skarpe kanter, der er svære at forcere for sneglene. Vi fremstiller dem selv ved at skære reglar igennem på langs med et 60 graders snit.

DET HAR VI BRUGT

15 mm støbefiner:

- 1 plade, 125 x 250 cm, skæres op til 2 langsider (A) og 2 kortsider (B)

75 x 75 mm trykimprægneret fyr:

- 4 hjørnestolper (C) a 43 cm
- 4 midterstolper (D) a 51 cm
- alle stolper skæres med skrå snit

19 x 100 mm trykimprægneret fyr:

- 2 lange tværstivere (E) a 110 cm

- 2 korte tværstivere (F) a 100 cm

45 x 120 mm trykimprægneret fyr, flækket på langs med 60° snit:

- 4 lange snegleværn (G) a ca. 250 cm
- 4 korte snegleværn (H) a ca. 120 cm

Desuden:

- Rustfri skruer a 5 x 50 mm, 100 stk.
- Rustfri skruer a 6 x 100 mm, 24 stk.
- Maling til at forsegle kanterne

Pladen skæres ud

1 Finerpladen skæres op til de fire sider (A og B). Arbejdet lettes ved at lægge pladen på to lægter, du ikke skal bruge: Så stiller du savklingen til at skære 5-7 mm dybere end pladen og kan føre snittene helt igennem uden at bekymre dig om bukkene.

2 De to snit på 15 grader mærkes op på den ene gavnl (B). Når du har skåret gavlen ud med fukssvans – eller en rundsav på en føringsskinne – kan du mærke op på de øvrige tre sider med denne gavnl som skabelon, før du skærer dem til.

3 Vi har valgt at sætte pladens ru side på ydersiden, mens den glatte side vendes ind mod jorden, men det er helt op til dig selv, hvad du foretrækker. De to sider er lige stærke. Til gengæld slider den ru godt på blyantens spids!

Højbedet bygges

1 Hjørnestolperne (C) skæres til, så de er 43 cm lange. Kap/geringssaven stilles i smig på 15 grader på begge led, før du skærer stolperne i hjørnerne. Når du kommer til de fire stolper (D) midt på langsiderne, skærer du kun skråt på den ene led.

2 Endestykkerne (B) skrues fast på hjørnestolperne (C). Du bør bore for og undersænke til skrueerne, ellers kommer hovederne ikke ned i den hårde plade. Vi sætter 5 stk. 5 x 50 mm rustfri skruer forskudt i zigzag i hvert hjørne.

3 Kanterne af støbefineren forsegles med maling, inden kassen samles, så der ikke straks siver fugt ind i pladen gennem de ubeskyttede snitflader.

Bedet sneglesikres

Sidste led i afstivningen af bedets lange sider er de udvendige lister (G og H). Det er dem, vi med enkle midler gør til en barriere, som snegle ikke kommer forbi – men det er faktisk bare en sidegevinst.

Ideen er lige så enkel, som den er effektiv og diskret. En trykimprægneret planke – af den slags, der i trælasten gerne hedder reglar – skæres igennem på langs med et 60 graders snit. Det kan du gøre med en rundsav, der er forsynet med parallelenslag. Du kan naturligvis også bede folkene i trælasten om at flække reglarne, som det kaldes, når du skærer et bræt igennem på langs.

Det skrå snit markeres ud fra midten. Sav i en prøve først – de to dele skal være lige store.

60°

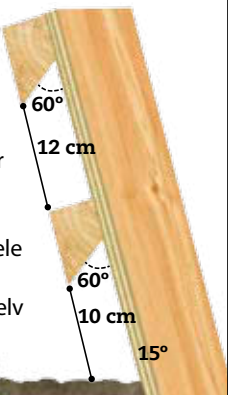
1 Reglarne deles på langs i to lige store stykker i en vinkel på 60 grader. Også her er det en fordel, hvis reglarne ligger på et bræt, du kan save ned i, så du kan fortsætte snittet hen over bukkene. De nye skrå kanter høvles glatte.

2 Snegleværnene skal samles på gering, og det er svært at få snittet til at ligge rigtigt. Kap/geringssaven stilles lodret i 15 grader smig og vandret cirka 44 grader. Prøv et par gange, før du saver i den rigtige længde.

Snegleværn med dobbelt sikring

Sneglehegn har normalt en frihøjde på 10 cm og en 6 cm bred underside, der skrår 55 grader. Det opnår vi ved at skære en 45 x 120 mm reglar igennem med et 60 graders snit og bruge de to halvdele som afstivning på bedets sider, der selv skrår 15 grader.

4 Nederste snegleværn skrues fast 12 cm fra øverste snegleværn efter samme opskrift. Til at styre dem på plads har vi savet tre afstandsstykker på hver 12 cm.

5 Hele underkanten forsegles, når kassen er samlet og sneglesikret. Også hjørnestolpernes og tværdragernes endetræ lukkes med maling. Fugten trænger mange gange hurtigere ind i endetræet end i træets sider.

TIPS

Skruene skal sidde pænt, og derfor måler vi omhyggeligt ud, før vi borer for på den første gavl. Men vi sparer opmålingen på de øvrige kanter ved at spænde den forborede gavl på de andre sider og bore ned gennem dens huller.

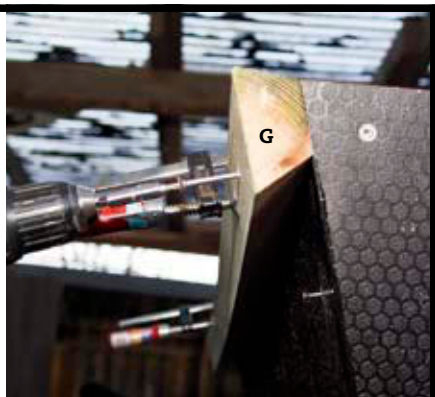
Langsiderne spændes på stolperne med tvinger, før vi skruer dem fast.

4 Langsiderne (A) skrues nu også på hjørnestolperne. Vi stiller imens kassen på hovedet på to arbejdsbukke, som vi har måttet forlænge ved at skruet et bræt på deres overligger, så de kan fange den 120 cm brede kasse.

Kassen rettes i vinkel og fikseres med en skråstiver, der fjernes, når bedet er stillet op.

5 De midterste stolper (D) skrues fast cirka 80 cm fra hjørnerne. Spænd dem fast med tvinger, før du borer for og skruer fast. Tværstiverne (E og F) skrues på stolperne, så afstanden mellem siderne foroven er 120 cm, ligesom ved gavlene.

3 De øverste snegleværn (G og H) skrues fast gennem pladen og ind i stolperne med 6 x 100 mm skruer. Dernæst skrues fra pladerne ind i listerne med 5 x 50 mm skruer. De skal sidde godt; de stiver kanten af mod trykket fra jorden.

6 Sæt af til højbedet i haven, og grav ud til de to nederste tværstivere (F). Højbedet løftes eller tippes ned på plads.
TIPS: Har du skvalderkål eller brændenælder, er det en god idé at dække jorden med fiberduk eller fore kassen med den.

Højbedet fyldes halvt med jord fra haven, og øverst lægger vi derefter frisk jord egnet til de afgrøder, vi drømmer om at dyrke.

Skråstiveren fjernes først, når bedet er fyldt halvt med jord, der bevarer de rette vinkler i hjørnerne.